

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

12 MAART 1996

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren Herman Lauwers en Jos Geysels —

**houdende een subsidieregeling voor federaties in het sociaal-culturele
werk voor volwassenen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Met dit voorstel van decreet willen de indieners een concreet initiatief nemen in de reeds lang gevraagde reorganisatie van de zogenaamde bovenbouw van het sociaal-cultureel werk.

Het gaat hierbij over overkoepelende structuren die een dubbele taak hebben : enerzijds de begeleiding en ondersteuning van diverse sociaal-culturele verenigingen en instellingen (vormingsorganisaties, culturele centra, bibliotheken, verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening, ...) ; anderzijds hun belangenbehartiging en het beleidsvoorbereidend werk ten aanzien van de overheid via diverse inspraak- en participatieorganen.

Tot op heden is dit terrein zeer ongelijk geordend. Sommige federaties worden nominatim in de begroting opgenomen, andere koepels hebben een decretale regeling. Reeds jaren wordt gediscussieerd over een tekort aan middelen, terwijl er anderzijds een versnippering ontstond door het bestaan van acht koepelorganisaties die zich conformeerden aan het decreet van 2 januari 1976.

De uitgangspunten van dit voorstel van decreet zijn :

1. Er is behoefte aan een helder gestructureerde organisatie van het sociaal-cultureel werk op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap, met het dubbele doel van enerzijds ondersteuning en anderzijds overleg.

2. De indieners wensen die herstructurering los te koppelen van de mogelijke oprichting van een Centrum voor Cultuurbeleid, omdat de discussies daaromtrent nog niet afgerond zijn. De herstructurering van het werkveld kan los daarvan worden ingevoerd zonder een hinderpaal te vormen voor verder denkwerk.

Anderzijds vergen de inwerkingtreding van de nieuwe decreten voor de volkswontwikkeling (1995) en de steeds weerkerende discussies over de financiering van "de bovenbouw" een onmiddellijke en klare oplossing.

3. Een moderne overleg- en samenwerkingsstructuur moet volgens de indieners afstand doen van de historisch gegroeide ideologische opdeling van de sector. Ze ontkennen geenszins dat sociaal-cultureel werk wezenlijk emancipatorisch en educatief is en dus waardengebonden kan zijn, maar menen dat dit geen criterium meer mag zijn voor de organisatie van het overleg met de overheid. De verschillen per werksoort (verenigingen, culturele centra, vormingsinstellingen, ...) zijn wel een maatstaf voor groepering in die dialoog.

Die keuze is niet in strijd met het cultuurpact. Op voorstel van de werkgroep Ontzuiling keurde het Vlaams Parlement in juni 1995 een resolutie goed waarin onder meer verklaard werd : "zonder dat aan de rechten en vrijheden van minderheden mag worden geraakt, moet de overheid bij de inspraakorganisatie en het beleidsvoorbereidend overleg uitsluitend de noties 'gebruikers' en 'deskundigen' hanteren". (Resolutie betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak van de heren Marc Van Peel, Lode Hancké, André Denys, Herman Lauwers en Jos Geysels, Stuk 677 (1994-1995) – Nr. 1)

Dit voorstel van decreet past die resolutie toe, door niet te verwijzen naar ideologische of filosofische stromingen, maar te werken met het begrip "gebruikers", met name de werksoorten zoals ze decretaal werden gedefinieerd.

De budgettaire weerslag van dit voorstel valt gemakkelijk te berekenen, omdat de subsidiëringen van de federaties afhankelijk is van het subsidievolumen van de aangesloten leden, met een bepaald maximum (zie artikel 9). Alleszins wordt door een beperking van de federaties tot maximaal 6 een werkveld gehergroepeerd dat nu uit 11 diverse vormen van koepeling bestaat.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Cultuurbeleid is gemeenschapsmaterie.

Artikel 2

De zes opgesomde werksoorten beantwoorden elk aan één decreet in de volkswontwikkeling. De omschrijving ligt dus in elk van deze decreten vast.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de opdracht van de federaties en de wijze waarop zij hun dienstverlening in praktijk brengen. De eerste twee taken zijn beleids- en participatiegericht, de andere twee zijn sectorondersteunend.

Artikel 4

Een federatie moet over voldoende representativiteit beschikken. Het staat de organisatie of instellingen evenwel vrij om niet tot een federatie toe te treden. Dit heeft geen repercussie op hun eigen subsidiëring.

De Vlaamse regering kan verdere bepalingen uitvaardigen, bij voorbeeld een voldoende representativiteit voor kleinere leden.

Artikel 5

De subsidieregeling hanteert het eenvoudige principe dat een federatie wordt gesubsidieerd op grond van haar representativiteit voor de werksoort.

Als bovengrens geldt een maximum van 15 miljoen frank, wat inhoudt dat de grootste federaties 12 miljoen frank aan personeelsuitgaven moeten hebben (80 percent). Dit houdt een voldoende personeelsformatie in, zelfs bij hogere anciënniteiten.

Artikel 6

Deze bepaling vervangt op 'deregulerende wijze' allerlei voorschriften in verband met huisvesting, drukwerken, reiskosten en dergelijke. De decreetgever geeft de federatie een grote mate van vrijheid, maar bepaalt wel dat haar subsidies voor 80 percent aan personeelsuitgaven worden besteed, aangezien dit essentieel is voor de toegemeten opdrachten.

Artikel 7

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt de uitbetalingsvoorwaarden en waarborgt de federaties een berekenbaar en tijdig financieringsschema.

Artikel 9

Het decreet van 2 januari 1976 staat in de begroting 1996 ingeschreven met 74,1 miljoen frank. Voor FeVecc werd 8,9 miljoen frank ingeschreven. Daarnaast zal dit voorstel van decreet nog enkele kleinere nominatim subsidies overbodig maken. De maximale kosten van 6 x 15 miljoen = 90 miljoen frank worden dus budgettair opgevangen.

Artikel 10

Deze overgangsbepaling maakt het mogelijk dat de klassieke koepels zich groeperen of transformeren naar dit decreet.

Gedurende 3 jaar betekent dat (uitdovende) meerkosten voor de overheid. Daarom worden in paragraaf 2 en 3 afbouwstimuli ingebouwd, die ook een sociale doelstelling hebben : als de nieuwe federaties personeel overnemen van de vroegere koepels, worden er geen of minder mensen werkloos, wordt know-how overgedragen en blijven de kosten van de overgangsbepaling beperkt.

Artikel 11

Wellicht komen de genoemde v.z.w.'s het meest in aanmerking voor de functie van federatie. Het Centrum voor Amateurkunsten heeft daarnaast ook nog andere opdrachten, waarvoor nominatimsubsidieëring uitgetrokken kan blijven worden.

Artikel 12

Gelet op de overgangsbepalingen en gelet op het bestaan van de voornoemde organisaties is een snelle inwerkingtreding haalbaar.

Herman LAUWERS

Jos GEYSELS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet erkent federaties in het sociaal-culturele werk voor volwassenen op werksoortelijke basis voor de volgende werksoorten : verenigingen voor volksontwikkelingswerk, instellingen voor volksontwikkelingswerk, diensten voor sociaal-cultureel werk, verenigingen voor amateuristische kunst-beoefening, culturele centra en openbare bibliotheken.

Artikel 3

§ 1. De opdracht van een federatie omvat :

- a) op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse regering adviseren met betrekking tot het cultuurbeleid ;
- b) de eigen standpunten in verband met het beleid inzake sociaal-cultureel werk zo ruim mogelijk verspreiden ;
- c) de aangesloten leden informeren over het beleid inzake sociaal-cultureel werk ;
- d) de aangesloten leden ondersteunen en hun belangen behartigen.

§ 2. De federatie realiseert haar doelstellingen via het uitgeven van een tijdschrift en van cahiers omtrent specifieke problemen of aspecten van het cultuurbeleid, en via het organiseren van informatie- en begeleidingsactiviteiten.

Artikel 4

De erkenning en subsidiëring van een federatie zijn afhankelijk van de volgende voorwaarden :

1° minstens 50 percent + 1 van het totaal door de overheid binnen de bepaalde werksoort erkende organisaties als aangesloten leden hebben ;

2° beschikken over bestuursorganen waarin de aangesloten leden op representatieve wijze vertegenwoordigd zijn ;

3° opgericht zijn op particulier initiatief in de vorm van een vereniging zonder winstgevend doel of van een instelling van openbaar nut, waarvan de zetel in het Nederlandse taalgebied ligt of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en waarvan de raad van bestuur bestaat uit minstens vijf leden ;

4° haar begeleiding en ondersteuning ter beschikking stellen van de betrokken werksoort ;

5° een boekhouding voeren en die zodanig organiseren dat de financiële controle in verband met de aanwending van de subsidies mogelijk is. De Vlaamse regering kan een boekhoudkundig plan en bijzondere regelen betreffende de boekhouding opleggen ;

6° jaarlijks de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken overleggen en een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting hebben. Uit de afrekening moet blijken dat de organisatie, rekening houdend met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken ;

7° jaarlijks een door de algemene vergadering goedgekeurd programma en werkingsverslag met de nodige bewijsstukken overleggen ;

8° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt ;

9° zich verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de federatie, haar bestuurders en medewerkers.

Artikel 5

§ 1. De jaarlijkse subsidie van een federatie bestaat uit een bedrag dat wordt vastgesteld volgens een vast percentage van 7 percent van de subsidiebedragen, waarop de aangesloten leden krachtens de eigen reglementering recht hebben, met een maximum van 15 miljoen frank.

§ 2. Deze bedragen worden aangepast aan het algemene indexcijfer van de consumptieprijzen.

§ 3. De federaties zijn verplicht de collectieve arbeidsovereenkomst voor het sociaal-cultureel werk na te leven.

Artikel 6

Elke federatie beschikt over een secretariaat en moet jaarlijks bewijzen dat 80 percent van de subsidies besteed wordt aan personeelsuitgaven.

Artikel 7

§ 1. Voltijdse personeelsleden kunnen worden vervangen door deeltijdse personeelsleden. Deeltijds is minstens halftijds.

§ 2. Alleen personeelsfuncties met minimaal een halftijdse bezetting zijn subsidiabel. Een deeltijdse functie komt voor subsidiëring in aanmerking op voorwaarde dat ze binnen een educatieve of een administratieve personeelsfunctie minstens halftijds is.

Artikel 8

§ 1. Onder voorbehoud dat de ingediende begroting is goedgekeurd door de Vlaamse regering, worden voor het begrotingsjaar waarvoor ze werden ingeschreven en goedgekeurd, vier driemaandelijke voorschotten uitbetaald.

§ 2. Elk voorschot bedraagt 22,5 percent van de subsidie, toegekend voor het voorlaatste begrotingsjaar, mits de Vlaamse regering de afrekening van dit voorlaatste gesubsidieerde werkingsjaar heeft goedgekeurd.

§ 3. Voor federaties die nog geen twee jaar erkend zijn bij het begin van het lopende begrotingsjaar, bedraagt elk voorschot één vijfde van de subsidie waarop de federatie aanspraak kan maken op basis van de ingediende begroting voor het lopende begrotingsjaar.

§ 4. Het saldo van de subsidie wordt uitbetaald vóór 1 juli van het jaar dat volgt op het gesubsidieerde werkingsjaar, na goedkeuring door de Vlaamse regering van de in het afgelopen jaar gedane uitgaven en de overgelegde betalingsbewijzen. Bij de berekening van het saldo wordt rekening gehouden met de uitgekeerde voorschotten. Indien de uitgekeerde voorschotten hoger zijn dan de subsidie, wordt het verschil in

minderings gebracht van de voorschotten van het volgende werkingsjaar.

Artikel 9

Het decreet van 2 januari 1976 tot erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen, gewijzigd bij de decreten van 8 april 1987, 21 december 1988, 25 juni 1992, 1 juli 1992, 21 december 1994 en 19 april 1995, wordt opgeheven.

Artikel 10

Voor organisaties die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet erkend zijn op basis van de reglementering, vermeld in artikel 9, gelden de volgende overgangsregels :

1° ze beschikken over een termijn van maximaal drie kalenderjaren om zich te conformeren aan de bepalingen van dit decreet. Gedurende die periode behouden die organisaties de subsidie waarop zij voor het werkingsjaar 1996 recht hebben, rekening houdend met de bepalingen van 2° van dit artikel ;

2° indien ze op 1 januari 1997 niet voldoen aan de voorwaarden van dit decreet, kunnen ze in afwachting daarvan alleen subsidies ontvangen voor personeelsleden die op 1 oktober 1996 gesubsidieerd werden ;

3° de federaties moeten hun personeelsbestand prioritair invullen met personeelsleden die werken in koepelorganisaties, erkend bij het decreet van 2 januari 1976.

Artikel 11

Bij de inwerkingtreding van dit decreet kunnen de verenigingen zonder winstgevend doel Federatie van Vlaamse Erkende Culturele Centra, Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen Centrum voor Amateurkunsten, erkend en gesubsidieerd worden als federatie voor hun respectieve werksoort, mits zij voldoen aan de voorwaarden van dit decreet.

Artikel 12

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1997.

Herman LAUWERS

Jos GEYSELS
